



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 5 kwietnia 2024 r.

Poz. 2176



Wojewoda Lubelski

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-II.4131.115.2024

z dnia 3 kwietnia 2024 r.

stwierdzające nieważność uchwały Nr LX/452/2024 Rady Miejskiej w Bychawie z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających gminie Bychawa lub jej jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania tych ulg, w części obejmującej § 4 pkt 5 w brzmieniu: „ważny interes dłużnika lub”.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r., poz. 40, ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LX/452/2024 Rady Miejskiej w Bychawie z dnia 6 marca 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym przypadających gminie Bychawa lub jej jednostkom organizacyjnym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania tych ulg, w części obejmującej § 4 pkt 5 w brzmieniu: „ważny interes dłużnika lub”.

Uzasadnienie

Uchwała Nr LX/452/2024 została doręczona organowi nadzoru w dniu 13 marca 2024 r.

Przedmiotowa uchwała została podjęta na podstawie m. in. art. 59 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2023r. poz. 1270, ze zm.).

Zgodnie z treścią powołanego art. 59 ww. ustawy, w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4 (ust. 1). Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg (ust. 2). Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 (ust. 3).

W § 4 pkt 5 uchwały Rada Miejska postanowiła, iż należności mogą być umarzane w całości z urzędu w przypadku, gdy zachodzi *ważny interes dłużnika lub* interes publiczny.

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja uchwały została podjęta z istotnym naruszeniem art. 59 ust. 3 w związku z art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy o finansach publicznych należności, o których mowa w art. 55, mogą być z urzędu umarzane w całości, jeżeli:

- 1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł;
- 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
- 5) zachodzi interes publiczny.

Obecnie obowiązujące brzmienie art. 56 ustawy o finansach publicznych zostało nadane przez art. 1 pkt 2 ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz. U. poz. 659) zmieniającej niniejszą ustawę z dniem 28 kwietnia 2017 r.

Jak wskazano w uzasadnieniu projektu ustawy z dnia 10 lutego 2017 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych: „*zmiana art. 56 ma na celu usystematyzowanie i zapewnienie przejrzystości stosowania przepisów normujących tryb udzielania preferencji (ulg) w spłacie należności cywilnoprawnych, w szczególności poprzez wyraźne rozdzielenie regulacji dopuszczającej możliwość udzielania ulgi w postaci umorzenia, bez konieczności składania wniosku przez dłużnika czyli z tzw. „urzędu” (art. 56) i regulacji przewidujących poszczególne formy preferencji udzielanych wyłącznie na wniosek dłużnika (art. 57). Art. 56 przewiduje możliwość umarzania należności cywilnoprawnych w całości wskazując jednocześnie przypadki, kiedy umorzenie może być zastosowane. Spośród przesłanek określonych w pkt 1-5, niezbędnych do udzielania preferencji w spłacie należności, wykreślono przesłankę „ważnego interesu dłużnika”. Badanie zaistnienia ważnego interesu dłużnika powinno mieć miejsce jedynie w sytuacji, gdy o ulgę występuje dłużnik. W związku z powyższym w art. 56 ust. 1 pkt 5 proponuje się pozostawienie możliwości umarzania należności, gdy zachodzi interes publiczny, ponieważ podmiot uprawniony do udzielania ulgi jest w stanie samodzielnie ocenić wystąpienie tylko takiego interesu. Ponadto zmiana zawarta w pkt 5 jest powiązana ze zmianą w art. 57 i ma na celu ujednoczenie terminologii występującej w zakresie ustawy o finansach publicznych w odniesieniu do „interesu publicznego”, który stanowi przesłankę udzielenia preferencji w spłacie należności.*”

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, iż w uchwale podjętej na podstawie art. 59 ust. 3 ustawy o finansach publicznych Rada może postanowić o stosowaniu ulg z urzędu w przypadku wystąpienia okoliczności wskazanych w art. 56 ust. 1 tej ustawy i winna dostosować treść stanowionych przez siebie regulacji do aktualnie obowiązujących przepisów prawa.

Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

W orzecznictwie sądów administracyjnych wielokrotnie wypowiedany był pogląd, że modyfikacje, jako wysoce dezinformujące, stanowią istotne naruszenie prawa (wyroki NSA z dnia 16 czerwca 1992 r. II SA 99/92, ONSA 1993/2/44; z dnia 14 października 1999 r., sygn. akt II SA/Wr 1179/98, OSS 2000/1/17; z dnia 6 czerwca 1996 r., sygn. akt SA/Wr 2761/95).

Modyfikacja regulacji ustawowych przez przepisy uchwały może bowiem doprowadzić do odmiennej czy sprzecznej z intencjami ustawodawcy interpretacji. Trzeba bowiem liczyć się z tym, że zmodyfikowany przepis będzie interpretowany w kontekście uchwały, w której go zamieszczono, co może prowadzić do całkowitej lub częściowej zmiany intencji ustawodawcy. Należy zatem uznać, że powszechnie obowiązujący porządek prawny narusza w stopniu istotnym modyfikowanie przepisu ustawowego przez akt wykonawczy niższego rzędu, co możliwe jest tylko w granicach wyraźnie przewidzianego upoważnienia ustawowego.

W tym stanie rzeczy stwierdzenie nieważności uchwały Nr LX/452/2024 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

WOJEWODA LUBELSKI

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Przewodniczący Rady Miejskiej w Bychawie
- 2) Burmistrz Bychawy